

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 11. 2023, č. j. 142750/2023/KUSK/HRO, a ze dne 20. 2. 2024, č. j. 026072/2024/KUSK/OSŽPS/RAU, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2024, č. j. 44 A 2/2024-40,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a návrh na ustanovení zástupce

[1] Žalobce (stěžovatel) podal kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o uložení pořádkové pokuty 750 Kč za učinění urážlivého podání (opakovaně označil zaměstnance žalovaného za „kretény“). V kasační stížnosti uvádí, že strážníci obecní policie a úředníci krajského úřadu se měli dopustit diskriminace uložением pokuty pouze jemu, ačkoli stejný přestupek páchaly i jiné osoby. Když na toto jednání reagoval, krajský soud tyto reakce hodnotil jako hanlivé a neodpovídající situaci a nezohlednil, že stěžovatel s rozdílným zacházením nezačal. Stěžovatel odkázal na judikaturu, podle které „protiprávním jednáním ztrácí úřední osoby trestněprávní ochranu poskytovanou úřední osobě“.

[2] Stěžovatel také požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a zaslal soudu potvrzení o svých majetkových poměrech.

[3] Podle § 35 odst. 10 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením

zástupce, jímž může být i advokát. Z citovaného ustanovení vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce v případě kumulativního splnění následujících dvou podmínek: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[4] Obecně platí, že stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z této povinnosti se dovozuje, že splnění druhé podmínky je v řízení o kasační stížnosti zpravidla dáno. Nicméně stěžovatelova kasační stížnost směřuje vůči procesnímu rozhodnutí krajského soudu, kterým se řízení o jeho žalobě nekončí (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 7. 2009, č. j. 4 Ads 101/2007-159, č. 1928/2009 Sb. NSS, bod 20). Institut pořádkové pokuty slouží k zajištění řádného průběhu řízení před soudem. Rozhodnutí NSS o kasační stížnosti směřující proti němu je tedy učiněno v rámci tohoto řízení a § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. se zde neuplatní (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS, bod 29). Podobně se nahlíží také na přezkum rozhodnutí krajského soudu o postoupení věci příslušnému soudu či o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce a další, byť uložení pořádkové pokuty má určitá specifika.

[5] Z výše uvedeného vyplývá, že stěžovatel nemusí být v nyní projednávané věci zastoupen advokátem. Nicméně je třeba ještě zvážit, zda je zastoupení advokátem nezbytně třeba k ochraně jeho práv (srov. výše citovaný § 35 odst. 10 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud vzhledem k předmětu kasačního přezkumu, jenž je po právní stránce jednoduchý, a obsahu podané kasační stížnosti, jež konkrétní argumentaci zahrnuje, dospěl k závěru, že k ochraně práv stěžovatele není nezbytně třeba, aby byl zastoupen advokátem. Stěžovatel je totiž zjevně schopen zformulovat své výhrady proti rozhodnutí krajského soudu o otázce, která není právně složitá, sám.

[7] Protože není splněna druhá podmínka pro ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud stěžovatelův návrh zamítl, aniž se zabýval splněním podmínky první.

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je přípustná (§ 103 odst. 2 s. ř. s.) a lze ji projednat.

[9] Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Jak uvedl rozšířený senát v usnesení ze dne 16. 4. 2025, čj. 2 As 361/2023-35, bod 24, v souladu se zněním i se smyslem a účelem § 104a odst. 1 s. ř. s. je vztáhnout institut nepřijatelnosti na kasační stížnosti proti všem rozhodnutím vydaným v řízení před krajským soudem specializovaným samosoudcem. Napadené usnesení o uložení pořádkové pokuty je v tomto řízení rozhodnutím vydaným specializovaným samosoudcem. Je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

pokračování

[10] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele se však o žádný takový případ nejedná.

[11] Stěžovatel důvod přijatelnosti kasační stížnosti výslovně neuvedl a ani NSS žádný neshledal. Náležitě odůvodněné závěry napadeného usnesení se v rozsahu důvodů, které stěžovatel kasační stížností zamýšlel učinit předmětem přezkumu kasačním soudem, nevymykají rozhodovací praxi NSS, od níž se v tomto případě není důvod odklánět.

[12] Napadené usnesení se mnoho neliší od jiného usnesení téhož soudu, jímž byla jen o několik dní dříve stejnému stěžovateli uložena pořádková pokuta za užití totožných hrubých a urážlivých výrazů (usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2024, č. j. 51 A 14/2024-23). Toto rozhodnutí obstálo v přezkumu Nejvyšším správním soudem. V rozsudku ze dne 12. 7. 2024, č. j. 4 As 106/2024-10, již kasační soud jednou vyložil svůj pohled na postup krajského soudu a hodnocení předpokladů pro uložení pořádkové pokuty za obdobných okolností. Posuzovaná věc se v podstatných ohledech neliší, a není proto důvod pro opakovaný plný přezkum. Námitka stěžovatele, že nezákonnost rozhodnutí o pořádkové pokutě způsobuje to, že krajský soud v souladu s jeho představou nezohlednil, že on s nevhodným jednáním (rozdílným zacházením) nezačal, přijatelnost kasační stížnosti nezakládá.

III. Závěr a náklady řízení

[13] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] Řízení o kasační stížnosti proti usnesení o uložení pořádkové pokuty je „vnořeno“ do řízení o žalobě (podobně jako přezkum usnesení řešícího otázku místní příslušnosti – srov. analogicky rozsudek rozšířeného senátu ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS, bod 50). Proto by náleželo o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodnout krajskému soudu v rozhodnutí o žalobě, a to podle pravidel o náhradě nákladů řízení o žalobě samotné (dle § 60 s. ř. s., tedy zásadně podle procesního úspěchu ve věci). Protože ale ze spisu krajského soudu (č. l. 45) NSS zjistil, že krajský soud již vydal pravomocný rozsudek ve věci samé (ze dne 30. 5. 2024, č. j. 44 A 2/2024-45) a kasační stížnost proti němu podanou NSS usnesením ze dne 31. 1. 2025, č. j. 4 As 99/2024-54, odmítl pro nepřijatelnost, o nákladech tohoto řízení rozhodl sám.

[15] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33,

č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému žádné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (šlo o přezkum uložení povinnosti, která se ho netýká).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2025

Eva Šonková
předsedkyně senátu